

Микола Бучин¹

ОСОБЛИВОСТІ ВІЙСЬКОВОЇ СПІВПРАЦІ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ПОЛЬЩЕЮ В КОНТЕКСТІ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

Анотація. У статті розкрито особливості та перспективи співпраці між Україною та Республікою Польща у сфері безпеки та оборони на сучасному етапі. Показано особливості військової допомоги, яку надає Республіка Польща Україні в контексті боротьби Збройних Сил України проти російської агресії. Наголошено на тому, що Республіка Польща є одним із найбільш надійних союзників України, який надає масштабну та своєчасну військову допомогу нашій державі. Військова співпраця та допомога з боку Польщі супроводжується політичною, економічною та соціальною підтримкою України.

Ключові слова: військова співпраця, безпека, російсько-українська війна, Україна, Польща.

PECULIARITIES OF MILITARY COOPERATION BETWEEN UKRAINE AND POLAND IN THE CONTEXT OF THE RUSSIAN-UKRAINIAN WAR

Summary. The article reveals the features and prospects of the cooperation between Ukraine and the Republic of Poland in the field of security and defense at the present stage. The peculiarities of Poland's military assistance to Ukraine in the context of the struggle of the Armed Forces of Ukraine against Russian aggression are shown. It was emphasized that the Republic of Poland is one of the most reliable allies of Ukraine, which provides large-scale and timely military assistance to our country. Military cooperation and assistance from Poland is accompanied by political, economic and social support for Ukraine.

Key words: military cooperation, security, Russian-Ukrainian war, Ukraine, Poland.

¹ **Бучин Микола**, доктор політичних наук, професор кафедри політології та міжнародних відносин Національного університету «Львівська політехніка», buchyn@ukr.net

Після проголошення незалежності Україна зіштовхнулася із ворожою політикою російської федерації впродовж всієї історії своєї незалежності. Спочатку така агресивна політика росії мала прихований характер та відбувалася у форматі гібридної війни. Її складовими частинами були «газові війни», інформаційна дискредитація України перед міжнародною спільнотою, політичний тиск, втручання росії у внутрішні справи України та ін. Однак у 2014 р. російський диктатор путін наважився на відкриту військову агресію проти України, скориставшись слабкістю нашої держави, яка була спровокована Революцією гідності. У результаті російської агресії було анексовано Крим і окуповано частину Донецької та Луганської областей.

Відносно м'яка реакція міжнародної спільноти на агресивні дії російської федерації та непоступливість української влади мотивували путіна до ескалації конфлікту. Як результат, 24 лютого 2022 р. російська армія здійснила повномасштабне військове вторгнення в Україну на трьох напрямках: північному (з території Білорусі), східному (з території росії) та південному (з території Криму).

Як результат, Україна вже четвертий місяць бореться з російськими окупантами, поступово відтісняючи його з власної території. Проте зважаючи на той факт, що наша держава веде повномасштабну війну з однією з найбільш потужних армій світу, дуже важливою є всебічна підтримка України з боку міжнародної спільноти. Одним із найбільш потужних та послідовних партнерів України є Республіка Польща, яка і напередодні російського вторгнення, і під час бойових дій масштабно підтримувала нашу державу економічно, соціально, а головне – військово. Відтак дослідження особливостей та перспектив військової співпраці Польщі та Україні є актуальним, а від її наслідків значною мірою буде залежати результат російсько-української війни та перспективи майбутнього України.

Мета дослідження – розкрити особливості військової співпраці між Україною та Республікою Польща в контексті російсько-української війни.

Ведучи мову про військову співпрацю Польщі з Україною та військову допомогу, яку надають нам поляки для протидії російській агресії, насамперед варто з'ясувати причини такої польської підтримки. Звісно, значною мірою військова допомога з боку Республіки Польщі

зумовлена спільністю історії, культури, близьким геополітичним розташуванням та близькістю національних інтересів. Однак чи не найбільш важливою причиною, яка зумовлює наявність такої потужної підтримки України з боку Польщі, є наявність спільного ворога та спільної безпекової загрози – росії. Польща чітко розуміє важливість перемоги України над російською армією як гарантію того, що російська агресія не перекинеться на польську територію.²

Варто наголосити, що, на відміну від більшості інших членів міжнародної спільноти, Республіка Польща чітко розуміла реальність російської загрози, відтак намагалася ще задовго до 24 лютого 2022 р., з одного боку, артикулювати до міжнародного співтовариства щодо необхідності протидії російській федерації, а, з іншого боку, самостійно підтримувати Україну та надавати нам необхідну військову допомогу.

Військова співпраця між Україною та Республікою Польщею активно відбувалася ще до повномасштабного російського нападу, зокрема, у форматі Литовсько-польсько-української військової бригади. Що важливо у контексті збільшення нашої обороноздатності та бажання реалізувати євроатлантичний зовнішньополітичний вектор, така співпраця відбувалася відповідно до стандартів НАТО³.

Схожа співпраця відбувалася і у форматі тренувальних місій, в яких, окрім військових з Республіки Польщі та України, також брали участь військовослужбовці США та Канади. Метою таких тренувальних місій було відпрацювання оперативної сумісності української армії та армій країн-членів НАТО⁴.

Крім того, Республіка Польща активно працювала у політичній площині щодо підтримки України перед обличчям потенційної

² Близькі друзі: чому Польща і країни Балтії допомагають Україні у війні. *Трансперенсі Інтернешенел Україна*. 7 травня 2022 р. URL: <https://ti-ukraine.org/news/blyzki-druzi-chomu-polshha-i-krayiny-baltiyyi-dopomagayut-ukrayini-u-vijni/>

³ Україна та Польща оголосять про поглиблення співпраці у військовій сфері – Шмигаль. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-polytics/3395600-ukrainata-polsa-ogolosat-pro-pogliblenna-spivpraci-u-vijskovij-sferi-smigal.html>

⁴ Польща не планує направляти військових в Україну / Інформаційне агентство «Інтерфакс-Україна». 24 січня 2022 р. URL: <https://interfax.com.ua/news/general/793461.html>

російської агресії. Зокрема, ще 27 січня 2022 р. парламент Польщі ухвалив резолюцію, у якій закликав Європейський Союз та НАТО забезпечити всебічну підтримку Української держави, а також висловив своє негативне ставлення до агресивної політики російської федерації. Польські парламентарі наголосили, що агресивна риторика та агресивні дії російської влади створюють серйозний ризик появи збройного конфлікту та, відтак, дестабілізації всієї Європи⁵.

Окремо у парламенті Польщі наголосили на загрозах енергетичній безпеці, який є результатом енергетичного тиску з боку росії на Європейський Союз та весь цивілізований світ. У парламентській резолюції наголошено на необхідності нейтралізації Північного потоку-2, який є тим чинником, що несе енергетичні загрози та негативно впливає на європейську єдність.

Окремо польські парламентарі наголосили на непорушності кордонів і територіальній цілісності України, законності права української нації на самовизначення, яке є безперечним та не може жодним чином порушуватися. Також польські депутати підкреслили, що Україна має право самостійно вирішувати своє майбутнє, шлях нашої держави до членства у НАТО і Європейському Союзі має залишатися відкритим, а право України на вступ в європейські та євроатлантичні структури є безперечним⁶.

Ще більш важливою політично-безпековою подією став візит 1 лютого 2022 р. до Києва глав урядів Польщі та Великобританії М. Моравецького та Б. Джонсона відповідно. Це став не лише демонстраційний жест на підтримку України перед лицем можливої російської агресії. Під час візиту глави польського та британського урядів висловили конкретні пропозиції, спрямовані на зміцнення обороноздатності України. Проте чи не найважливішим та найрезонанснішим стало підписання попередньої угоди про новий

⁵ Стець А. Польща закликала ЄС і НАТО надати всебічну підтримку Україні. URL: https://zaxid.net/polshha_zaklikala_yes_i_nato_nadati_vsebichnu_pidtrimku_ukrayini_n1534727

⁶ Там само

формат співпраці між трьома країнами, який з подачі мас-медіа назвали новим тристороннім оборонним союзом⁷.

Дослідники наголошують, що така підтримка з боку Великобританії та Республіки Польщі різко контрастує із поведінкою НАТО, оскільки Північноатлантичний Альянс хоч і відкинув російські ультиматуми щодо позбавлення України членства в організації, проте й не надав нашій державі конкретних перспектив вступу. Відтак ми погоджуємося із думкою аналітиків, що після закінчення російсько-української війни згаданий тристоронній договір може стати основою для нової системи європейської безпеки, оскільки до нього потенційно може приєднатися низка інших країн Європи. Йдеться, насамперед, про країни Балтії, Центральної Європи, а також – про скандинавські країни⁸.

Варто наголосити, що, на думку експертів, всі учасники тристороннього договору потенційно будуть у вигаді від підписаної угоди у майбутньому. Для України підтримка з боку Республіки Польщі та Великобританії, які є країнами-членами НАТО, є вкрай важливою у контексті протидії російській агресії. Великобританія після виходу зі складу ЄС шукає нових партнерів для посилення свого геополітичного впливу в Європі, а Україна є доволі приваблива в цьому плані для британців. Республіка Польща теж шукає нового позиціонування та нових відносин з Європейським Союзом, а також прагне убезпечити себе від потенційної агресії з боку російської федерації⁹.

Про важливість такого тристороннього союзу для України свідчать результати соціологічного дослідження, проведеного вітчизняною соціологічною групою «Рейтинг» у березні 2022 р. В опитуванні взяли участь 1000 респондентів, а вибірка була репрезентативною за статтю, віком і типом населеного пункту. Під час опитування використовувався метод телефонного інтерв'ю з використанням комп'ютера. За результатами опитування військово-політичний союз

⁷ Радчук О. Дієва безпека: навіщо Україна, Польща та Велика Британія створюють військовий союз / Аналітичний портал «Слово і діло». 1 лютого 2022 р. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2022/02/01/kolonka/aleksandr-radchuk/bezpeka/diyeva-bezpeka-navishho-ukrayina-polshha-ta-velyka-brytaniya-stvoryuyut-vijskovyj-soyuz>

⁸ Там само

⁹ Там само

між Великобританією, Польщею та Україною підтримують 85% українців, що є, до прикладу, більш високим рівнем, ніж підтримка українцями вступу до НАТО. Що також важливо, рівень підтримки тристороннього союзу демонструє позитивну висхідну тенденцію: він суттєво зріс з 61% у січні до 85% у березні 2022 р.¹⁰

Окрім політичної підтримки, військової співпраці та допомоги у тренуванні та адаптації українських військовослужбовців, Республіка Польща напередодні ескалації війни, розуміючи важливість підтримки України, розпочала процес надання нашій державі прямої військової допомоги. Зокрема, у лютому 2022 р. майже перед початком російського вторгнення Республіка Польща надала Україні першу військову допомогу, серед якої – шоломи та гранатомети¹¹.

Проте саме рішення про започаткування процесу військової допомоги було прийняте польською владою ще на початку лютого 2022 р. Уряд Польщі, приймаючи рішення про безоплатну передачі ЗСУ компонентів свого військового майна, наголосив на солідарності з Україною перед загрозою з боку російської федерації. Також у польській урядовій прес-службі наголосили, що згаданому рішенню передував ретельний аналіз, що враховував необхідність збереження боєздатності армії Польщі. Відтак згідно із твердженням польського уряду, передача військового озброєння Україні жодним чином не знизить рівня боєздатності польської армії¹².

Посол України в Польщі А. Дешиця, коментуючи польську військову допомогу для нашої держави, відзначив, що це результат ретельного аналізу та двосторонньої комунікації. З одного боку, був запит з боку України щодо озброєння, яке нам потрібне. І Польща надала нам те

¹⁰ Військово-політичний союз Україна-Польща-Великобританія підтримує 85% українців / Інформаційна агенція «Галінфо». 20 березня 2022 р. URL: https://galinfo.com.ua/news/viyskovopolitychnyy_soyuz_ukrainapolshchavelykobrytaniya_pidtrymuie_85_ukraintsiv_382686.html

¹¹ У Міноборони заявили про отримання військової допомоги Україні від Польщі / Аналітичний портал «Слово і діло». 24 лютого 2022 р. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2022/02/24/novyna/bezpeka/minoborony-zayavily-protymannya-viyskovoyi-dopomohy-ukrayini-polshhi>

¹² Пиріг В. Польський уряд ухвалив рішення про надання Україні військової техніки / ZAHID.NET. 8 лютого 2022 р. URL: https://zaxid.net/polskiy_uryad_uhvaliv_postanovu_pro_nadannya_ukrayini_viyskovoyi_tehniki_n1535520

озброєння з переліку, яке було в неї наявне і яке польська сторона мала змогу постачати без удару по власній обороноздатності. З іншого боку, була наявною і польська пропозиція щодо переліку того військового озброєння, яке вона має в надлишку та може надати Україні¹³.

Також український посол відзначив, що така допомога з боку Республіки Польщі для України є результатом ефективних та доброзичливих відносин, які сформувалися на різних рівнях: на рівні польських та українських військовослужбовців; на рівні безпекових структур (добрі контакти та обмін інформацією між Радою національної безпеки і оборони України та Бюро національної безпеки Республіки Польщі); на рівні відносин між Канцелярією президента Польщі та Офісом президента України; на рівні польського та українського урядів; на рівні дружніх відносин між главою Польщі А. Дудою та главою України В. Зеленським¹⁴.

Водночас, незважаючи на активну військову співпрацю з Україною напередодні російського вторгнення у 2022 р., Республіка Польща офіційно заявляла, що не планує направляти своїх військових в Україну. Про це, зокрема, наголосив у інтерв'ю польським мас-медіа наприкінці січня 2022 р. голова Бюро національної безпеки Польщі П. Солох. Очевидно, йшлося про заперечення можливості участі польських солдат у війні у випадку російської агресії, оскільки, відповідаючи на поточну (станом на кінець січня 2022 р.) наявність польських військовослужбовців на території України, П. Солох відзначив, що це залежить від характеру військових навчань, які відбуваються в Україні¹⁵.

Після початку повномасштабного нападу росії на Україну, який відбувся 24 лютого 2022 р., Республіка Польща відреагувала дуже оперативно. Вже наступного дня після початку бойових дій велика колона польських вантажівок з боеприпасами для ЗСУ прибула до

¹³ Не один транш, а перший: Дешифрація про військову допомогу Польщі для України. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/deshchytsya-pro-viyskovu-dopomohu-polshchi-dlya-ukrayiny/31689959.html>

¹⁴ Там само

¹⁵ Польща не планує направляти військових в Україну. URL: <https://interfax.com.ua/news/general/793461.html>

України. Про це заявив міністр оборони Республіки Польщі М. Блашак, наголосивши також на тому, що поляки солідарні з українцями та рішуче засуджують російську агресію¹⁶.

Після того, як ЗСУ змогли зупинити наступ російської армії, розпочався процес деокупації території України. На цьому етапі важливою для України стала наявність наступального озброєння. Відтак вкрай важливою для України в цьому контексті стала допомога, яку надала у квітні 2022 р. Республіка Польща у вигляді 200 танків Т-72, яких було достатньо для формування двох повноцінних танкових бригад. При цьому ще більш важливим був той факт, що значна частина з наданих Україні польських танків у 2019 р. пройшла технічну модернізацію, що дало змогу суттєво збільшити наступальні можливості української армії¹⁷.

У мас-медіа з'явилася інформація, що процес передачі Україні танків Т-72 був результатом спільного процесу взаємодії Польщі та Великобританії. Зокрема, йдеться про те, що польські танки були надані українській армії як доповнення до 120 переданих ЗСУ британських бронемашин. Крім того, заплановано, що взамін за передані танки радянського виробництва Польща згодом отримає від Великобританії їхні основні бойові танки Челенджер 2.¹⁸ Відтак, як ми бачимо, таке рішення з боку поляків було взаємовигідним і для України, і для Республіки Польщі, адже дало змогу суттєво підвищити рівень обороноздатності двох країн.

Окрім танків, Республіка Польща також надала нашій державі самохідні гаубиці 2С1 «Гвоздика», ракети класу «повітря-повітря» для української авіації, а також певну кількість реактивних систем

¹⁶ До України з Польщі прибула колона вантажівок з боєприпасами. *Українська правда*. 25 лютого 2022 р. URL: <https://www.pravda.com.ua/news/2022/02/25/7325883/>.

¹⁷ Польща відправила в Україну 200 танків Т-72. Що про них відомо / BBC. 29 квітня 2022 р. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/news-61274152>

¹⁸ Польща передає Україні свої танки в обмін на британські – BBC / Аналітичний портал «Слово і діло». – 23 квітня 2022 р. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2022/04/23/novyna/bezpeka/polshha-peredaye-ukrayini-svoyi-tanky-obmin-brytanski-bbc>

залпового вогню «Град». Крім того, польська сторона заявила, що у перспективі Польща планує надати Україні також дрони-розвідники, переносні зенітно-ракетні комплекси та значну кількість боєприпасів. Загалом ж станом на кінець квітня 2022 р. обсяг військової допомоги, яку Республіка Польща надала Україні, сягнув 7 мільярдів злотих (півтори мільярдів доларів США)¹⁹.

Крім того, Республіка Польща розглядала можливість передачі Україні своїх винищувачів МіГ-29, що було вкрай важливим для «закриття» неба над Україною та нейтралізації російської авіації. Однак польська сторона вирішила не передавати свою авіацію безпосередньо Україні, а зробити це опосередковано через США. Відтак Америці було запропоновано варіант, за якого Республіка Польща передає свої винищувачі США, а американська адміністрація – Україні²⁰.

Проте запропонована ідея виявилася несподіваною для Америки, адже Польща попередньо не обговорювала це питання з американською адміністрацією. Крім того, керівництво США трактувало цю ідею як надто ризиковану, що може спричинити ескалацію конфлікту та потенційно призвести до втягнення Америки у російсько-українську війну. Відтак польська пропозиція була відхилена американською адміністрацією, про що офіційно заявив речник Пентагону Д. Кірбі. Він також зазначив, що США продовжать консультації з Польщею щодо цього питання²¹.

Питання передачі Україні польських винищувачів зайшло в «глухий кут» та досі не вирішене. Однак експерти відзначають, що ситуація може набути несподіваного продовження, в результаті якого Україна може отримати замість польських винищувачів словацьку авіацію. Йдеться про те, що 29 квітня 2022 р. відбулася зустріч міністрів оборони Республіки Польщі та Словаччини. За її результатами було досягнуто домовленості про те, що Словаччина припинить

¹⁹ Польща відправила в Україну 200 танків Т-72. Що про них відомо. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/news-61274152>

²⁰ Пиріг В. Пентагон відхилив ідею Польщі передати винищувачі Україні через США. URL: https://zaxid.net/pentagon_vidhiliv_ideyu_polshhi_peredati_vinishhuvachi_ukrayini_cherez_sshh_n1537885

²¹ Там само

використання винищувачів МіГ-29, а польські винищувачі F-16 будуть патрулювати словацьке небо²².

Експерти кажуть, що в результаті таких домовленостей Україна може отримати словацькі МіГ-29. Варто сказати, що Словаччина теж певною мірою зацікавлена у такій передачі. Це пов'язано з тим, що ще у 2019 р. Словаччина підписала зі США контракт на купівлю 14 американських винищувачів F-16, проте їх поставка була відкладена. Відтак аналітики стверджують, що будь-яка поставка словацьких МіГ-29 Україні автоматично змусить Америку пришвидшити процедуру надання Словаччині американських винищувачів F-16²³.

Жодних офіційних заяв із боку Словаччини щодо можливої передачі власних винищувачів Україні не лунало. Проте якщо передача все ж матиме місце, це суттєво посилить авіацію та оборонні можливості України, оскільки авіапарк Словаччини налічує 22 винищувачі МіГ-29. Однак важливо те, що 12 з них є модифікованими до стандартів НАТО²⁴.

Унаслідок російської агресії проти України відбулося руйнування критичної інфраструктури та транспортних шляхів. Йдеться також про блокування українських морських портів, що суттєво ускладнює здійснення експорту української продукції. Відтак важливим завданням, яке стоїть перед нашою державою, є відновлення чи диверсифікації повноцінного транспортного сполучення з міжнародною спільнотою, що є важливим як з економічної, так і з військової точок зору.

У цьому контексті варто згадати про важливе рішення щодо створення спільного з Республікою Польщею логістичного залізничного підприємства. Таке рішення було прийняте вкінці квітня 2022 р. за результатами зустрічі глав урядів України та Польщі, проте його концепцію, за повідомленням керівництва Української залізниці, почали готувати майже одразу після російського нападу на Україну. Крім того, Польща та Україна домовилися спільно працювати над

²² Стець А. Україна може отримати словацькі літаки МіГ-29 завдяки угоді Словаччини і Польщі. URL: https://zaxid.net/ukrayina_mozhe_otrimati_slovatski_litaki_mig_29_zavdyaki_ugodi_slovachchini_i_polshhi_n1541981

²³ Там само

²⁴ Там само

вирішенням технічних та організаційних питань, зокрема, щодо уніфікації митних процедур, використання різних залізничних колій, пошуку вільних потягів тощо. На думку експертів, таке рішення є вкрай важливим та дасть змогу кардинально збільшити обсяги міжнародного експорту нашої держави²⁵.

Також очевидно, що наявність спільного польсько-українського транспортного підприємства дасть змогу покращити процес транспортування військової техніки, яку отримує Україна від Європейського Союзу та США. Відтак згадане вище рішення польського та українського керівництва позитивно впливатиме на вирішення економічних проблем України, зменшуватиме масштаби потенційної продовольчої кризи у світі, а також підвищуватиме обороноздатність нашої держави.

Підсумовуючи, варто відзначити, що Республіка Польща на сучасному етапі є одним із найбільш надійних союзників України, яка надає масштабну та оперативну підтримку і військову допомогу нашій державі. Військова співпраця між Україною та Польщею інтенсивно розвивалася ще до початку повномасштабної російської агресії та має всі перспективи перерости у надійний та ефективний військово-політичний союз після завершення російсько-української війни.

Рівень польської військової допомоги є доволі масштабним та супроводжується підтримкою і співпрацею в політичній, економічній та соціальній сферах. Більше того, зважаючи на засекреченість безпекової сфери, можна припустити, що рівень військової підтримки України з боку Республіки Польщі є значно вищим та тільки зростатиме у майбутньому. Відтак польсько-українська військова співпраця може стати в майбутньому надійною гарантією безпеки не лише в Україні, але й у Європі загалом, а Республіка Польща та Україна стануть тим щитом, яким захищатиме Європу від потенційної агресії з боку російської федерації.

²⁵ Україна та Польща створять спільне підприємство, аби «кардинально» збільшити експорт. *Економічна правда*. 23 квітня 2022 р. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2022/04/23/686169/>

Список літератури

- Близькі друзі: чому Польща і країни Балтії допомагають Україні у війні / Трансперенс Інтернешенел Україна. 7 травня 2022 р. URL: <https://ti-ukraine.org/news/blyzki-druzi-chomu-polshha-i-krayiny-baltiyyi-dopomagayut-ukrayini-u-vijni/>.
- Військово-політичний союз Україна-Польща-Великобританія підтримує 85% українців / Інформаційна агенція «Галінфо». 20 березня 2022 р. URL: https://galinfo.com.ua/news/viyskovopolitychnyy_soyuz_ukrainapolshchavelykobrytaniya_pidtrymuie_85_ukraintsiv_382686.html.
- До України з Польщі прибула колона вантажівок з боєприпасами. *Українська правда*. 25 лютого 2022 р. URL: <https://www.pravda.com.ua/news/2022/02/25/7325883/>.
- Не один транш, а перший: Дешиця про військову допомогу Польщі для України. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/deshchytsya-pro-viyskovu-dopomohu-polshchi-dlya-ukrayiny/31689959.html>.
- Охримчук М. Україна отримала військове спорядження та зброю від Латвії і Польщі. URL: https://zaxid.net/ukrayina_otrimala_viyskove_sporiadzhennya_ta_zbroyu_vid_latviyi_i_polshhi_n1536663.
- Піріг В. Пентагон відхилив ідею Польщі передати винищувачі Україні через США. URL: https://zaxid.net/pentagon_vidhiliv_ideyu_polshhi_peredati_vinshhuvachi_ukrayini_cherez_ssha_n1537885.
- Піріг В. Польський уряд ухвалив рішення про надання Україні військової техніки. URL: https://zaxid.net/polskiy_uryad_uhvaliv_postanovu_pro_nadannya_ukrayini_viyskovoyi_tehniki_n1535520.
- Польща відправила в Україну 200 танків Т-72. Що про них відомо. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/news-61274152>.
- Польща готує другу партію військової допомоги Україні – Посол. *Мілітарний*. 4 лютого 2022 р. URL: <https://mil.in.ua/uk/news/polshha-gotuye-drugu-partiyu-viyskovoyi-dopomogy-ukrayiny-posol/>.
- Польща надала Україні військову допомогу на суму близько 7 млрд злотих. *Голос України*. 23 квітня 2022 р. URL: <http://www.golos.com.ua/news/158901>.
- Польща не планує направляти військових в Україну / Інформаційне агентство «Інтерфакс-Україна». 24 січня 2022 р. URL: <https://interfax.com.ua/news/general/793461.html>.
- Польща передає Україні свої танки в обмін на британські – BBC / Аналітичний портал «Слово і діло». 23 квітня 2022 р. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2022/04/23/novyna/bezpeka/polshha-peredaye-ukrayini-svoyi-tanky-obmin-brytanski-bbc>.

- Радчук О. Дієва безпека: навіщо Україна, Польща та Велика Британія створюють військовий союз / Аналітичний портал «Слово і діло». 1 лютого 2022 р. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2022/02/01/kolonka/aleksandr-radchuk/bezpeka/diyeva-bezpeka-navishho-ukrayina-polshhata-velyka-brytaniya-stvoryuyut-vijskovyj-soyuz>.
- Стець А. Польща закликала ЄС і НАТО надати всебічну підтримку Україні. URL: https://zaxid.net/polshha_zaklikala_yes_i_nato_nadati_vsebichnu_pidtrimku_ukrayini_n1534727.
- Стець А. Україна може отримати словацькі літаки МіГ-29 завдяки угоді Словаччини і Польщі. URL: https://zaxid.net/ukrayina_mozhe_otrimati_slovatski_litaki_mig_29_zavdyaki_ugodi_slovachchini_i_polshhi_n1541981.
- Україна та Польща оголосять про поглиблення співпраці у військовій сфері – Шмигаль. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-politics/3395600-ukraina-ta-polsa-ogolosat-pro-pogliblenna-spiivpraci-u-vijskovij-sferi-smigal.html>.
- Україна та Польща створять спільне підприємство, аби «кардинально» збільшити експорт. *Економічна правда*. 23 квітня 2022 р. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2022/04/23/686169/>.
- У Міноборони заявили про отримання військової допомоги Україні від Польщі / Аналітичний портал «Слово і діло». 24 лютого 2022 р. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2022/02/24/novyna/bezpeka/minoborony-zayavyly-pro-otrymannya-vijskovoyi-dopomohy-ukrayini-polshhi>.